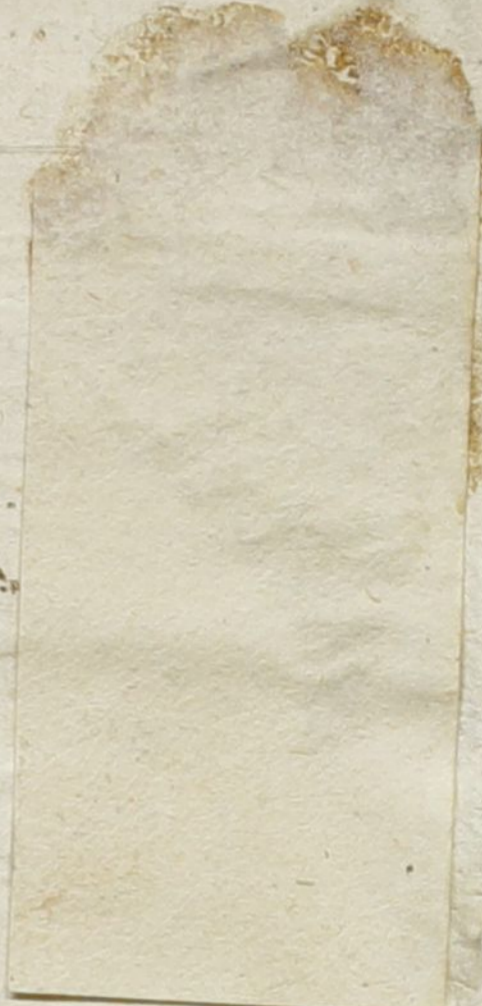

16

10. 10. 1671

Handwritten signature
F. G. H. 2
m.

Fragment of text from the adjacent page, including letters like A, C, H, D, T, H, H, H, H.

MEDICATIO PUELLÆ,
Obstructione Mensium & Phlegmaticâ cachexia laborantis.

QVAM
Divino adjuvante Numine,
SUB PRÆSIDIO

Viri doctrinâ & experienciâ clarissimi;

D. HENRICI REGII,
Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè ventilandam proponit

GUALTERUS SCHAGHEN Batavo-Duxanensis.
Ad diem 21. Octobris, horâ 9. matutinâ.

Natura & Industriâ

TRAJECTI ad RHENUM,
Ex Officinâ IOHANNIS à NOORTDYCK, In Acad.
Typog. Anno 1648.

Gravissimis, spectatissimis, & Clarissimis viris,

D. JOANNISCHAGHEN, apud Batavoduranos Consuli primario, patri suo:

D. GERBRANDOSCHAGHEN, apud eosdem Secretario consultissimo, fratri suo:

D. JOANNISCHAGHEN, apud Steenbergenses Quæstori, & ibidem Armamentario, & annonæ præfecto, cognato suo:

D. CORNELIOSCHAGHEN, I.V. & Medicinæ Doctori, Reipublicæ Alcmarianæ à Consiliis & secretis, cognato suo:

D. ADAMO NOEST, J. V. Doctori, cognato suo:

D. HENRICO REGIO, Medico & Philosopho acutissimo, Reip. Ultraject. poliastro, Medicinæ ac Botanices Professori Doctissimo, præceptori ac præsidi plurimum colendo:

Medicationem hanc dedicat consecratque

GUALT. SCHAGHEN.

MEDICATIO PUELLÆ,
Obstructione Mensium & Phlegma-
ticâ cachexia laborantis.

I.

PVella 18. annorum, temperamento pituitosa, post diuturnum frigidorum & viscidorum alimentorum usum, jam à sex mensibus menstruum fluxum non habet. Accessit faciei pallor, totiusque corporis atrophia. Adest etiam stomachi compressio, respirationis difficultas, ac spontanea lassitudo.

II.

Afficitur in hac ægra uterus, ut ex mensibus suppressis: item facies, &, præter viscera nutritioni inserviëntia, etiam totius corporis habitus; quod ex pallore, & totius atrophîâ ac spontaneâ lassitudine: nec non ventriculus & pulmo; quod, ex stomachi compressione & respirationis difficultate, constat.

III.

Morbus, præcipuus, qui ipsam affligit, & unde reliqua omnia consequuntur, est intemperies quædam uteri pituitosa, viscida, tenax; quæ mensium fluxum sufflaminans, gravissimaque alia symptomata, in historia hic commemorata, inducens, obstructio mensium, cum leucophlegmatia conjuncta, appellatur.

seu morbo virgineo

IV. V

Causa procatartica hujus morbi est diuturnus frigidorum & viscidorum alimentorum usus: unde multa, viscida, & tenax pituita in visceribus & toto corpore genita, antecedentem huic morbo præbuit causam. Pars verò ejus ad uterum delata, sibi que poris ejus inserta, iisque inhærens, continens hujus morbi & symptomatum existit causa.

V.

Hinc enim humores, singulis mensibus per uterum evacuari soliti, fuerunt sufflaminati, qui ex diutina mora pravam qualitatem

litate adipiscentes, ac per sanguinis circulationem in totum corpus delati, induxerunt pallido suo colore, in facie pallorem; ineptitudine verò suâ, quâ non sunt apti, qui partibus, in quibus perpetua est substantiæ corporeæ dissipatio, agglutinentur, inducunt totius corporis atrophiam, sive justæ nutritionis defectum.

VI.

Ventriculum verò & vicina viscera obsidentes, eaque pondere suo prementes, faciunt stomachi & præcordiorum compressionem. In pulmonum autem substantiam effusi bronchiaque eorum arctantes, respirationis inducunt difficultatē. Et quoniâ pituitosus hic sanguis, in cerebrum delatus, ineptus est, qui in copiosos spiritus convertatur; in habitum verò corporis propulsus, musculis gravitatem & motus difficultatem addit: hinc spontanea lassitudo, in levissimis etiam corporis motibus molesta, necessariò tenet nostram ægram.

VII.

Morbus hic valde est periculosus, tum propter obstructionis uteri tollendæ difficultatem; tum ob viscera insignia, quæ hic afficiuntur; tum ob gravia symptomata, quæ producit. Atque ideo, ne leucophlegmatiam inducat, curatio primo quoque tempore est instituenda.

VIII.

Eaque consistet in pravorum humorum præparatione & evacuatione; ac uteri viscerumque & totius corporis intemperiei, per contraria, correctione.

IX. Pri-

Primò itaque tali utatur vino alterantē & laxante :

Rx. rad. helenii, calami aromar. an. dragm. ij.
 eryngij, pimpinella, feniculi an. unc. s.
 herb. prassii, scordii, menthae, carduibenedict. meliss., an. m. s.
 fol. sennae dragm. x. agarici trochis. dragm. ij. rabarb. dragm. j. s.
 summit. sambuci in vere collectar. m. s.
 flor. acaciae, sambuc. an. p. j. & s.
 sem. feniculi, anisi an. dragm. j.
 tartari vini albi dragm. j. s.
 Zinzib., galanga an. dragm. j.
 passular. minor. dragm. x.

Incisis incidendis, cum linteo raro fiat puppa, quae infundatur in
 vini albi libr. vj, de quibus agra bibat haustum bis in die.

Ubi hoc modo alterata & evacuata fuerit, sequenti utatur
 syrupo :

Rx. rad. s. aperient. vino macerat. per noctem an. unc. j.
 eryngij, ireos, scorzonera an. unc. s.
 helenij dragm. ij. polypod. q. dragm. v.
 Cort. rad. cappar. dragm. ij.
 citr. unc. j. s.
 passul. min. dragm. x.
 herb. marubij albi, melisse an. m. ij.
 medull. sem. chartham. dragm. v.
 fol. sennae unc. s. hermodactill. dragm. ij.
 sem. dauci, apij. an. dragm. s.
 flor. anth., stachad. an. p. j. sambuci, genista an. m. s.
 cicer. rubr. unc. s.
 tartari albi puri dragm. ij.

Macerentur per noctem in vini & aq. part. aq. q. s. &

Ee 3 postea

postea coq. ad tert. part. consumt. Colatura lib. ij. s.
adde sacc. lib. s. & decoq. in formam Syrupi, de quo su-
mat quotidie unc. ij. vel unc. iij. per octiduum continui-
ando.

X.

Postea, perseverante morbo, utatur sequenti remedio:

Rx. cremor. tartari dragm j. s.
magisterii tartari vitriolati
coral. rubr. an. dragm. s. Misc:

De hoc medicamento sumantur scrup. ij. cum haustu vini
sequentis:

Rx. herb. absinthij, card. benedicti an. m. s.
rad. calami aromatici, helenij an. dragm. ij.
galanga, zedoaria an. dragm. j.
ligni sassaphras dragm. s.

Incisa infundantur in vini albi mensura j.

Ubi his per biduum fuerit usa, purgetur tali pul-
vere:

Rx. rad. mechoancanna pulv. dragm. j.
tartari vitriolat scrup. s.
scammonij gr. ij. Misc. F. pulvis,
cum precedenti vino exhibendus.

XI.

Denique tali utatur Clareto laxativo, ubi novilunium
instabit:

Rx. rad. helenij, feniculi, eryngij an. dragm. iij.
passular. corinth. dragm. x. fol. senæ unc. j. agarici trochis. unc. s.
turbit, hermodacte., an. dragm. j. s. rabarbari dragm. s.
ligni sassaphras dragm. j. sem.

sem. anisi, feniculi an. dragm. s. crem: tartar. dragm. j. s.
saccari albi unc. iij.

Vini q. s.

Incisa & contusa in vino semel ebulliant, postea macerentur per
noctē in loco calido: Mane colētur per manicā hippocratis ad lib. ij. s.

F. Claretū, de quo bibat semel vel bis in die haustū unc. iij. vel iij.

Ubi de illo per biduum vel triduum usa fuerit, purgetur his
pilulis hystericis:

Rx. aloes succotrina dragm. iij. myrrhe opt. scrup. j.

extract. calami aromat., card. benedict: an. scrup. s.

extracti croci gr. iij. rad. gentiane, aristot. long. dictam.

an. gran. v.

Cum rob. sambucino q. s. F. massa pilularum, de cuius
dragm. s. s. pilula N^o v, quas per dies tres quatuorve sumat
mane, ieiuno ventriculo.

XII.

Toto curationis tempore aër sit temperatus, cibus eupeptus
& euchyumus, motus corporis sit moderatus. Tristitiam
vitet.

C O R O L L A R I A.

1. **M**edicina male in theoreticam & practicam; seu rectè in cognitionem & curationem dividitur.
2. Pili & ungues sunt partes humani corporis.
3. Morbus est facultas laesa corporis, non anima.
4. Morbus non habet materiam.
5. Fœtus undecimo mense editus potest esse legitimus.
6. Omnis motus est corporis de loco in locum translatio.
7. Nullus motus perit.
8. Definitio motus Aristotelica implicat contradictionem, & est definitio obscurior.
9. Res artificiales sunt quoque naturales.
10. Non omnis ignis est calidus,
11. Aqua media hyeme potest dici calida; nec tamen humida.
12. Nulla cadit cognitio in bestias.
13. Anima rationalis non est tota in toto corpore, & in singulis partibus tota dicenda.
14. Membra non sentiunt.
15. Anima immediatè in solo cerebro sentit.
16. Omnes colores apparentes sunt veri; & è contra.
17. Corpora colorata dicta non habent colorem.
18. Nigredo non est color.
19. Magnes non trahit ferrum.
20. Homo sine alvi secessu potest vivere.
21. Quaedam animalia certis temporibus moriuntur & postea reviviscunt.
22. Animal sine testibus procreare potest.
23. Nullum datur spatium imaginarium vel vacuum.
24. Corpus dum movetur potest dici esse in duob. loc. simul.

F I N I S.

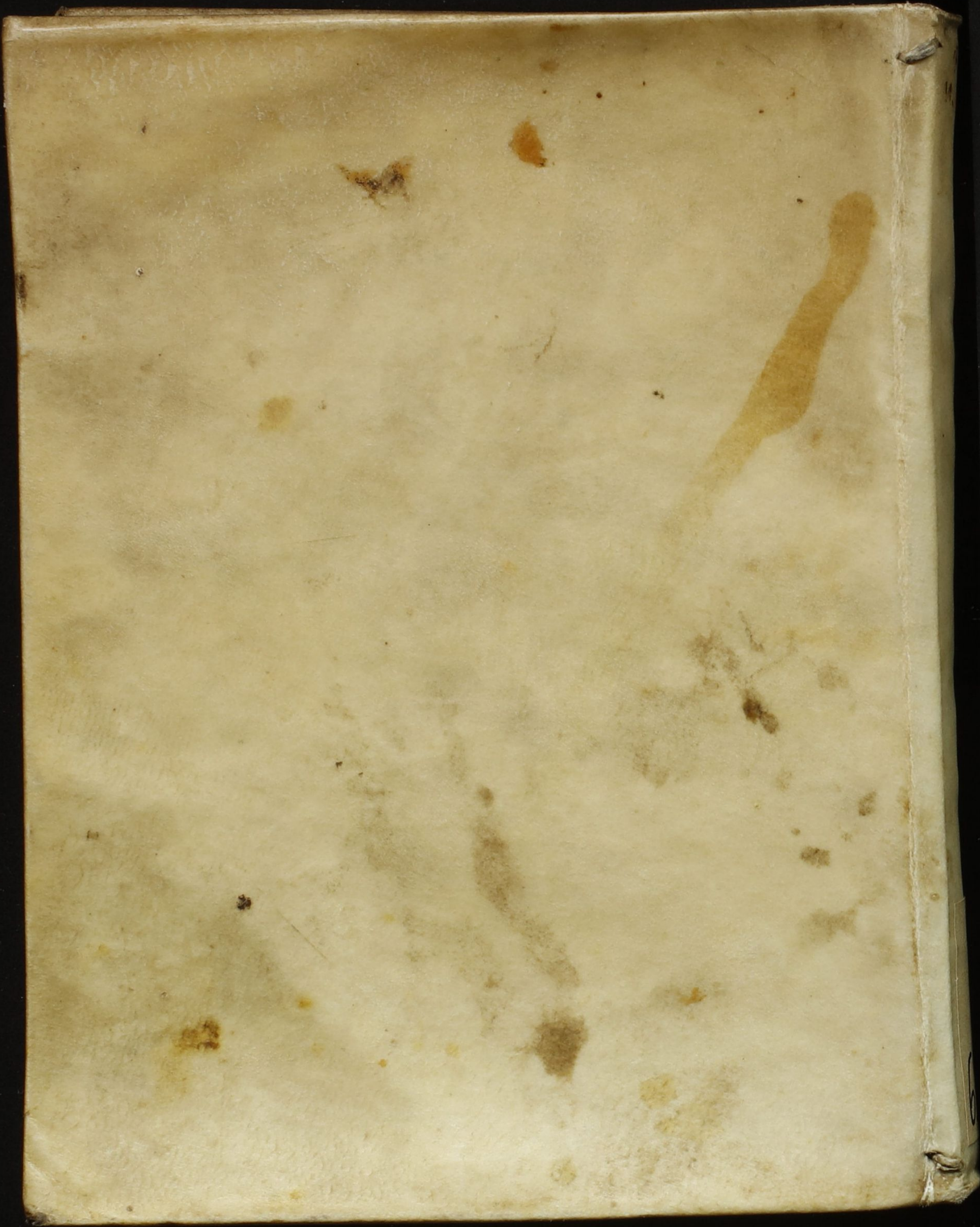
00 A 6396

ULB Halle 3
002 928 167

St

citri F, Conditum, de quo sumat fre-
magnitudinem castaneæ.
extum morbi diem injiciatur Clyster talis
& adstringens:

vnc. s.
nis, endivia, lactuca, portulaca an. m. j.

27
MEDICATIO PUELLÆ,
Obstructione Mensium & Phle-
gmaticâ cachexia laborantis.

Q V A M
Divino adjuvante Numine,
SUB PRÆSIDIO

Viri doctrinâ & experienciâ clarissimi;
D. HENRICI REGII,
Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè ventilandam proponit

GUALTERUS SCHAGHEN Batavo-Duranus.
Ad diem 21. Octobris, horâ 9. matutinâ.

Natura & Industriâ

TRAJECTI ad RHENUM,
Ex Officinâ IOHANNIS à NOORTDYCK, In Acad.
Typog. Anno 1648.

